

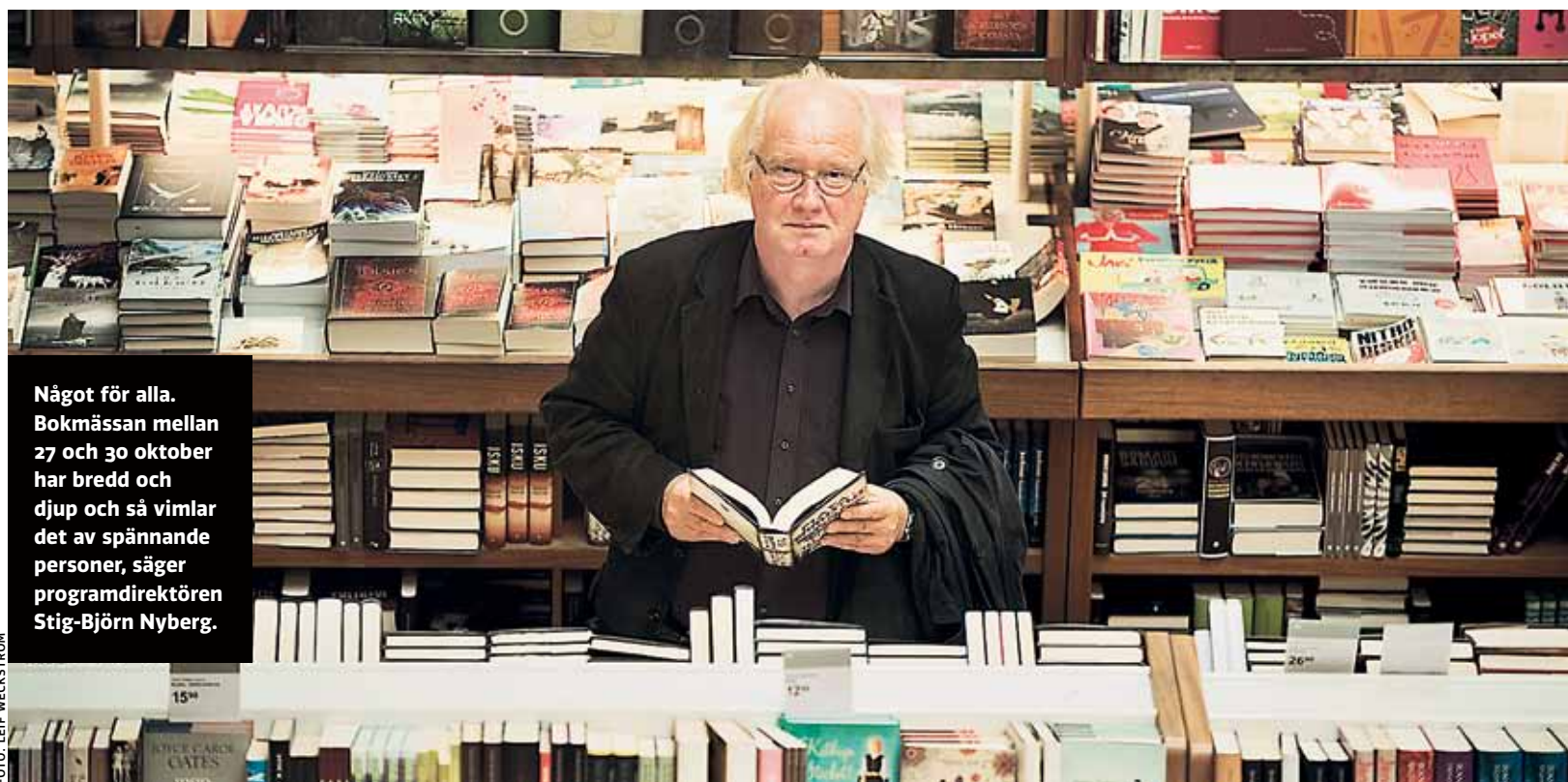
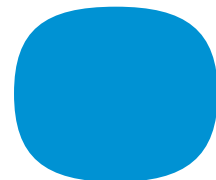
Otto och Emma på museiäventyr

VILKET MUSEIBESÖK! Så heter en oemotståndlig bilderbok som ledsagar barnen Otto och Emma genom Helsingfors stadsmuseum. De underbara illustrationerna av Christel Rönns tar läsaren på ett äventyr till museialongerna och bjuder samtidigt på en inblick i allt det arbete som sker i kulisserna. Vad gör konservatorn, arkeologen, föremålsforskaren och alla de andra som förvaltar vårt gemensamma arv? Boken riktar sig till barn, men också vuxna har behållning av den. Finns att få i Museibutiken på Sofiegatan 4. Priset är 20 euro.

Svenskasidor

Något för alla. Bokmässan mellan 27 och 30 oktober har bredd och djup och så vimlar det av spännande personer, säger programdirektören Stig-Björn Nyberg.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

BOKMÄSSAN

Förträffliga författare och bra böcker

Hundratals författare samtalar på scen, tusentals böcker ligger i travar.

HAN HAR VARIT med från början, Stig-Björn Nyberg, programdirektör för bokmässan och tidigare chef för Nordens största bokläda, Akademen.

"Idén till en egen bokmässa föddes i Vilnius för många år sedan. Vi, det vill säga bokbranschen och förlagen, åkte till den baltiska bokmässan och tyckte att konceptet skulle sitta fint i Helsingfors, säger Nyberg. I år ordnas bokmässan i Helsingfors för elfte gången. Mässan har vuxit stadigt och tangerar nu rekord, som båtmässan, och hade 80 000 besökare i fjol.

Två tredjedelar av besökarna är kvinnor och det är i stort det enda be-

kymret Nyberg har, att locka fler män.

"Faktum är att utan kvinnor skulle bokhandeln inte finnas överhuvudtaget. Det speglar sig tydligt på morsdag respektive farsdag. Bokhandeln säljer tre gånger färre böcker till morsdag än farsdag. Det är kvinnor som köper böcker åt far, men sällan tvärtom".

I år tror Nyberg i alla fall att fler män ska hitta bokmässan.

"Declarlördagen borde intressera män och så satsar vi stort på serier. Den inhemska serieteckningen fyller 100 år. Så finns här böcker för alla och dessutom vimlar det av spännande människor. Och det här borde jag an-

tagligen inte säga, men det vimlar också av snygga kvinnor", säger Nyberg och tillägger att två samtida attraktioner i Mässcentrum är vinmässan och musikmässan.

"Kombinationen är inte illa", säger han.

Årets bokmässa som pågår mellan 27 och 30 oktober bjuder på hela 700 författarsamtal eller program kring böcker och författarskap. Av dem går 116 på svenska och så gästas bokmässan av 180 svenskspråkiga författare.

Från Sverige kommer Svenska Akademiens Sture Allén, Per Wästberg och Peter Englund och publik-

magneter som Jens Lapidus och Eva Gabrielsson, den framlidne Stieg Larssons livspartner.

Det finlandssvenska författarkåren är starkt företrädd av bland andra Märta Tikkanen, Lars Huldén och Claes Andersson som samlas för att hedra minnet av en mästare, Bo Carpelan. På Edith Södergran-scenen eller Totti-scenen kan man också höra bland andra Henrika Andersson, Annika Luther, Marianne Backlén, Annika Sandelin samt Diana och Victoria Webster, Jörn Donner, Kjell Westö, Nils Erik Forsgård och Paavo Lipponen.

SÄSONGSTART

Snart är det jul igen...

JULVAKA, JULGODIS, julsånger och julmarknad. Pricka in program för att komma i julstämning. Arbis ordnar julvaka 25.11 och 5.12 kombinerar man julsånger med julgodis och pepparkaksbak. Muntra musikanter ger julkonserter i december i Tempelplatsens kyrka och Mejlans kyrka (19 och 20.12). Barnens julkonsert med Apan Anders i Luckan 10.12 och på Nordhuset 11.12. Nordens institut, Nifin på Kajsa-niemigatan 9 ställer till med rejäl nordisk julmarknad 7.12.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

LUCIA

Vita ljus i svart natt

LUCIA OCH HENNES VITA LJUS i den mörka natten är för många starten på julen. Traditionen är gammal, man vet att den första lucian i Sverige uppträdde 1764 och det finns belägg på att Svenska fruntimmersskolan i Åbo hade sin lucia 1899. Det första luciatåget i Helsingfors ordnades 1930 och traditionen fick ständigt fäste 1950. Lucia kröns också i år naturligtvis den 13 december i Domkyrkan, medan marknaden hålls på Centralgatan redan den 11 december och familjefesten på Hanken sedan den 14 december.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

I KORTHET

INTEGRATION PÅ SVENSKA

Är svenska språket ett gott redskap för en utlänning som vill leva i Finland? Den frågar dryftar två studerande, Slade Syakango från Zambia och Bully Camara från Gambia, som gjort sitt examensarbete på frågan. Invandrarkordinatoren Börje Mattsson kommenterar. På Arbis den 1 november kl. 18.05.

OM KRÖGARSLÄKTEN NIKOLAJEFF

SLS:s föreläsningsserie om invandring och integration fortsätter. 7.11 har Sabira Ståhlberg rubriken Från sibirisk påskhäxa till finlandssvensk mormor – fotografen K. E. Ståhlbergs ryska hustru Sonja Gerasimoff. Kenneth Danielson berättar om krögarläkten Nikolajeff i Helsingfors. 28.11 talar Karmela Liebkind om mångkulturalism, fördomar och identitet. Milena Parland: Fira tillsammans! Högtidstraditioner i den mångkulturella skolan. På Riddaregatan 5, kl. 18.

HEMINGWAY ALLTID AKTUELL

Det är femtio år sedan författaren Ernest Hemingway dog och han säljer fortfarande miljonupplagor. Nils Erik Forsgård läste honom på nytt och besökte alla platser som blev kända tack vare honom. Sedan skrev Forsgård en ny bok om Hemingway. 1.12 Forsgård i samtal med Tapani Ritamäki på Arbis kl. 18.05.

KÖRSÅNG I 40 ÅR

Walentinakören firar 40-årsjubileum med en konsert i Vita salen 29.10 kl. 15. Walentina är en blandad kör med cirka 30 aktiva medlemmar och grundades år 1971. Det var dirigenten Walentina Hietanen som startade kören.

BARNBÖCKER PÅ PARAD

Bilderboksparaden hålls på Richardsgatans bibliotek den 19.11 kl. 13 och då berättar finlandssvenska författare och illustratörer om sina nyaste bilderböcker. Det blir också bokbingo och illustrationerna kan man se på en utställning. Inget inträde.

STADSMUSEET 100 ÅR

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Förr och nu. Runebergsgatan 48-50 är inte sig lik om man jämför i dag med 1913 då Signe Brander tog bilden.

Sex stigar i staden

Jugendhus och trävillor, förort och arbetarkvarter.

HELSINGFORS STADSMUSEUM fortsätter att fira sitt 100-årsjubileum. Ett synligt och åskådligt sett att gestalta ett av museets mål, att dokumentera det förgångna och förvalta stadens historia är fotoutställningen Bildstigar.

Det är inte en alldeles vanlig fotoutställning utan en synnerligen konkret framställning av det föränderliga gatulandskapet i staden.

Man har rotat i det nästan ousynliga fotoarkivet och plockat fram fina exempel på hur miljöer försvinner, kvarter förändras.

Bildstigarna går på sex områden som avviker från varandra och är utspridda så att man inser att föränderligheten och omställningarna drabbar alla.

Konceptet är enkelt. Gamla bil-

der, inte sällan tagna av Helsingfors kanske mest kända skildrare, Signe Brander, har fästs på alldeles vanliga kabelskåp som står här och där och som förbipasserande sällan noterar.

Bilderna föreställer vyer från förr på just den adressen och öppnar ett perspektiv på det förgångna. Det är hisnande att inse hur mycket som

”Det är hisnande att inse hur mycket som försvunnit, hur litet som finns kvar från förr.”

försvunnit, hur litet som finns kvar från förr.

Bildstigen i Tölö löper längs med Runebergsgatan, på Skatudden slingrar den sig via Lotsgatan till Skatuddsgatan och i Västra Böle kan man bereda sig på en litet längre promenad och uppleva gamla trävillor i relativt nya höghuskvarter.

I Berghäll går bildstigen genom de varierande miljöerna på Helsingegatan och i Malm kan man förnimma en stadsdel som också har förändrats stort. Och i Hertonäs ser man hur landsorten förvandlades till en av stans första förorter.

Stadsmuseet har gett ut en broschyr som prickar in bildstigarna och så hittar man dem på Helsingfors stadsmuseums hemsidor. Informationen finns också på svenska.

Svar på 400 frågor i Ordförrådet

VAD HETER ruuhkavuodet på svenska och vad är avainsanpilvi? Vad står nimby för och kockar man i standardsvenska? På bland annat de frågorna och i det här skedet ytterligare 396 andra frågor finner man svar på språkdaten Ordförrådet som Svenska språkbyrån vid Forskningscentralen för de inhemska språken har sammanställt utgående från sin interna bas. Ordförrådet är öppet för alla och kostnadsfritt. Antalet frågor och svar blir allt fler. Adressen är <http://www.focis.fi>.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Fler med svenska som modersmål

SVENSKA VECKAN firas 31.10–6.11 i bland annat Nordhuset med pjäsen Leka skogen för lågstadieläver, dockteatern Kanin Dunboll för 2–7 åringar och Ami Aspelund för vuxen publik. I Luckan blir det språkul, bokprat, busklubben och musikafton med texter av Fröding. Folktinget ordnar barnkonsert på stadshuset med Arne Alligator på scen. Antalet helsingforsare med svenska som modersmål har förresten fortsatt ökat och är nu uppe i 35 460 personer. Svenskfinlands svenska veckan finns på www.svenskaveckan.fi.

En otrolig historia om en fascinerande kvinna

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Aurora Karamzin upplevde lycka och rikedom, sorg och dramatik. Nu står hon på scen.

”**DET HAR VARIT** en glädje att lära känna henne och en upptäcktsresa som jag inte glömmer”, säger dramaturgen **Annina Enckell** som skrev manuset till Svenska teaterns pjäs om en av Helsingfors mest fascinerande kvinnor, den legendariska **Aurora Karamzin**.

Aurora var visserligen född i Björneborgstrakten och levde sedan i den innersta kretsen kring kejsaren i S:t Petersburg men slog sig slutligen till ro i villa Hagasund i Helsingfors.

Hon är i dag främst känd som generös välgörare som delade frikostigt med sig den ofantliga förmögenheten som hon ärvde av sin första man, gruvägaren **Paul Demidov**, som var en av de rikaste i hela Ryssland. Paret fick

en son som var ett halvt år gammal när fadern dog efter bara några års äktenskap. Aurora gifte om sig med översten **Andrej Karamzin**.

I Aurora kan man finna en kombination av skönhet och aristokrati, rikedom och makt, tragedi och sorg och så ett utpräglat social samvete som bland annat resulterade i uppkomsten av Diakonissanstalten.

Enckell har i sin pjäs strävat att gestalta kvinnan, människan och personen Aurora i en stormig period i ett Europa stadd i kaos och föränderlighet. Men pjäsen bjuder också på ett mer allmänt plan och beskriver människans litenhet och livsduglighet.

”Pjäsen består av sju tablåer som är

väldigt olika sinsemellan och går från ett lätt och muntert tonfall till vanlig realism och vidare på djupet, sorgen och döden”, säger Enckell och tillägger att det har varit fruktansvärt svårt att fånga upp det mest väsentliga i ett så otroligt händelserikt liv.

Trots sin rikedom och sina nära kontakter till det ryska hovet var Aurora (1808–1902) ensam under sin ålders höst på Villa Hagasund, som hon ärvt av sin styvfar C J Walleen. Villa Hagasund är i dag stadsmuseets flaggskepp.

Pjäsen Aurora Karamzin – de bäst anpassade går nu på Svenska teatern på Alexandersteatern. Sista föreställningen är den sista november.

MAGI MED RAMSOR OCH RIM

Höstens sista Rimjam på Richardsgatans bibliotek har temat trolleri och magi, och ordnas 16.11 kl. 17.30. Rimjam är roliga verser och rimplar för barn i åldern 0–3 år, tillsammans med föräldrar eller annan vuxen. Inträdet är fritt och ingen förhandsanmälan behövs.

KAFÉ FÖR SMÅBARN OCH FÖRÄLDRAR

Babykafé är en gemenskap avsedd för småbarn och föräldrar och ordnas varannan onsdag kl. 10.30–12.30 på Verandan på Simonsgatan 8. Svenska kvinnoförbundet i Sörnäs bjuder på frukt och smörgås. Inte fastslaget program men ofta start med sång och ibland föreläsning. Babykaféer 26.10, 9.11, 23.11 och 7.12.

ALFONS OCH DEN DÄR MÅLLGAN

Saftsalongen 29.10 kl. 13 och kl.15 har bjudit in Alfons och Mållgan och föreställningen är avsedd för barn mellan 2 och 7 år. Den 26 november kl. 13 står Min söta lilla soptunna av Dan Söderholm i turen. För barn som fyllt tre år.

THORVALD STRÖMBERG

– SKÄRGÅRDENS SON

Författaren och historieläraren Sture Lindholm berättar om den nya biografien om Thorvald Strömberg – skärgårdens son. Under tillställningen diskuteras även hans tidigare verk ”Sigurd Saga” och ”Röd galenskap - vi terror”-det förträngda kriget 1918 i Västnyland. I Luckan 15.11 med start kl. 17.

SÅNGER OM LIVET

Musikaftonen Cabaret Songs är sånger av Kurt Weill, Piazzolla och några till. Kurt Weill skrev teatermusik i 30-talets Tyskland och hans sånger hör till 1900-talets berättande och underhållande tradition. På Verandan 17.11 kl. 19.